

Voordrachten in 1860:

2 januari: voordracht in Amsterdam. Hij leest er met veel succes de laatste hoofdstukken uit Arme Samuel voor. (Zie brief van 3 januari 1860 aan A.W. Sijthoff).

13 februari 1860: Voordracht bij Oefening kweekt kennis in Den Haag.

Voordracht in Rotterdam op 24 januari 1860.

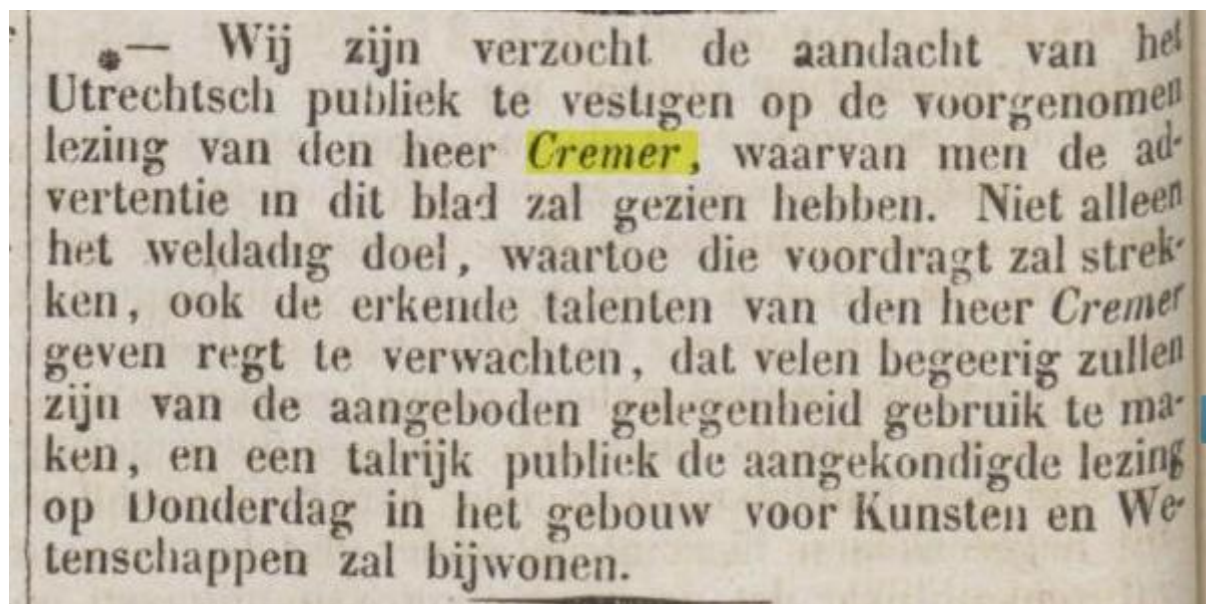
Advertentie in de Rotterdamsche courant van 17 januari 1860:

Zesde Leesvergadering
van de Rotterdamsche Afdeeling der **Holland-
sche Maatschappij van Fraaije Kunsten
en Wetenschappen**, op Dingsdag 24 Januarij
1860, des avonds ten zeven ure, in het Locaal in de
Bierstraat.
Sprekers de Heeren Mr. C. VOSMAER en J. J.
CREMER, beiden van 's Gravenhage.
Namens het Bestuur,
H. C. VERNIERS VAN DER LOEFF,
Secretaris.

Voordracht in Utrecht:

Utrechtsche Provinciale en stads courant, 11 februari 1860:

— Wij zijn verzocht de aandacht van het
Utrechtsch publiek te vestigen op de voorgenomen
lezing van den heer **Cremer**, waarvan men de ad-
vertentie in dit blad zal gezien hebben. Niet alleen
het weldadig doel, waartoe die voordragt zal strek-
ken, ook de erkende talenten van den heer *Cremer*
geven regt te verwachten, dat velen begeerig zullen
zijn van de aangeboden gelegenheid gebruik te ma-
ken, en een talrijk publiek de aangekondigde lezing
op Donderdag in het gebouw voor Kunsten en We-
tenschappen zal bijwonen.

Voordracht in Den Haag bij Oefening kweekt kennis

Dagblad van ZuidHolland en 'sGravenhaage, 16 februari 1860:

Eergisteren hebben we weder een heerlijken avond in *Oefening kweekt Kennis* doorgebracht. 't Was dan ook eene welverdiende belooning voor hen, die de vinnige koude hadden getrotseerd, om den reeds zoo gunstig bekenden spreker, den heer Gleichman, te gaan hooren. Al ware het zelfs niet, dat ons de blijde verrassing was te beurt gevallen, *Oefenings-lieveling*, den heer **Cremer**, voor de bijdrage te zien optreden, dan nog zouden wij het herhalen, dat het een avond was rijk aan genot en aan leering. Vóór de heer Gleichman het spreekgestoelte betrad, werden door den begaafden president eenige korte, diepgevoelde en treffende

Utrechtsche Provinciale stadscourant, 17 februari 1860:

*— Pas had dr. *Lindo* van Breda (en niet gelijk wij gister schreven van Arnhem) Woensdag voor een buitengewoon getal leden van 't *Nut* eene lezing gehouden over den duivel, of gister Donderdag trad de heer *Cremer* hier op, om ook over een duiveltje te spreken, dat zooveel kwaads in de wereld sticht: de laster. De heer *Cremer* droeg namelijk zijne bekende novelle 't *kriekende kriekske* voor. Velen kenden het stuk, maar met het schoone en goede mag men wel meer dan eens kennis maken; en wanneer buitendien hetgeen zoo keurig geschreven is, nog oneindig wint door eene voordragt, als die van den heer *Cremer*, dan is het niet te verwonderen, dat ditmaal niet de gewone leeszaal, maar de groote concertzaal eivol was met belangstellende hoorders.

Van de lezing zelve, een stuk dat door zoo velen beoordeeld en door allen steeds geprezen is, willen wij niets zeggen. Juist was de opmerking, dat het gemakkelijk is voor hem, die zit aan een welbereiden disch, met keur van spijzen en wijnen overladen, te gewagen van het verkeerde kermisvermaak; dat men dan ook het landelijk kermisvermaak vooral niet zoo zeer moet trachten op te heffen, als wel het te veredelen. Maar diep ingrijpend bovenal was de schildering van al het leed, dat door den laster gesticht wordt. Moge die schildering velen hebben afgeschrikt, om niet voort te gaan op den weg, die zeker door meer dan een der honderden toehoorders wel eens is ingeslagen!

De heer *Cremer* heeft gister voor 't zelfde edele doel gearbeid, waarvoor hij een jaar geleden ook optrad. De opbrengst der intreegelden was bestemd voor het *gasthuis voor ooglijders*, hier ter stede door prof. *Donders* opgericht. Morgen hopen wij het cijfer bekend te maken.

Voordracht in Utrecht voor een oogziekenhuis:
 Utrechtsche provinciale stadscourant, 22 februari 1860:

*— Het netto bedrag van 't geen de lezing van den heer *Cremer* ten voordeele van het *gasthuis voor ooglijders* hier ter stede heeft opgeleverd is f 300,—.

Voordracht Felix Merites
 Algemeen Handelsblad 27 februari 1870:

De werkzaamheden in de Maatschappij *Felix Meritis*, zijn voor de aanstaande week vastgesteld als volgt: Afd. Letterk. Woensdag (met Dames) Voordragt door den Heer J. J. **Cremer** van 'sHage, eener Over-Betuwsche Novelle, getiteld *Bruur Joapik*. Afd. Kooph. Donderdag voorlezing van den Heer Simon Cool, over *het Gevangeniswezen*. Daarna gemeenzaam onderhoud over de twee volgende vragen: 1°. In hoe verre heeft men nu reeds hier te lande het stelsel van Afzondering boven gemeenschappelijke opsluiting leeren waarden, en is eene algemeene toepassing voor *alle* gevangenen wenschelijk, of moeten er uitzonderingen worden toegelaten? Zoo ja! welke en op welke wijze? 2°. Waarvoor zal men zich onder de bestaande wetgeving, doch vooral bij ruimere toepassing van het Cellulair-stelsel, hebben te wachten, wil men het gevaar ontgaan van weder af te breken, hetgeen in de laatste jaren is opgebouwd? Afd. Muzijk, Vrijdag Achtste Concert.

Leydse courant, 2 maart 1860:

LEYDEN, 1 Maart.
De reeds vroeger door ons aangekondigde lezing van den heer J. J. **Cremer** zal op Donderdag 15 Maart plaats hebben, en wel ten voordeele van de alhier gevestigde kweekschool voor zeevaart.

Voorintekening voordracht Cremer gesloten.

Bericht in Leydse courant van 14 maart 1860:

De Commissie van Oppertoezicht en Beheer der Kweekschool voor Zeevaart alhier, berigt, dat de Lijst van Intekening, tot bijwoning der lezing van den Heer J. J. **CREMER**, uit 's Hage, op Donderdag 15 Maart e. k. in de Stads-Gehoorzaal, op heden is gesloten.
Het geringe aantal Toegangkaarten, dat nog voorhanden is, blijft Woensdag en Donderdag tot 12 uur des middags, aan het gebouw der Kweekschool, tegen betaling van f 1.50 de Toegangkaart, verkrijgbaar.
De deuren der Gehoorzaal zullen ten *half zeven* uur worden geopend.
Namens voornoemde Commissie,
LEYDEN, 14 Maart 1860. C. W. HUBRECHT.

Leydse courant 19 maart 1860:

LEYDEN, 17 Maart.

Eergisteren mogten wij weder den gevierden Cremer in de stads-gehoorzaal als spreker zien optreden, en wel met de bij naam reeds bekende, maar nog onuitgegevene over-betuwsche novelle *Bruur Jaopik*. Even als vroeger *het Paauwenveérken* en *op de Kniehorst* werd ook thans deze novelle door een talrijk publiek met onverdeelde aandacht aangehoord. Wij willen in den lof van dit nieuwe voortbrengsel, welks schoonheden door de voordragt van den heer **Cremer** nog zoo aanmerkelijk verhoogd worden, niet uitweiden; maar wij voelen ons gedrongen den heer **Cremer** dank te zeggen, dat hij zijne gaven op nieuw ten nutte der kweekschool voor zeevaart heeft willen aanwenden, en deze heilzame inrigting geluk te wenschen, dat zij ook den heer **Cremer** onder hare begunstigers tellen mag.

Voordracht op 28 maart in Diligentia.

Advertentie in Dagblad van ZuidHolland en 's-Gravenhaage, 25 maart 1860.

MAATSCHAPPIJ: TOT NUT VAN 't ALGEMEEN.

DEPARTEMENT 'S GRAVENHAGE.

De **LAATSTE SPREEKBEURT**, in dit seizoen, op *Woensdag, 28 Maart 1860*, des avonds *ten half acht ure*, in *Diligentia*, zal worden vervuld door den Heer **J. J. Cremer**, alhier.

Namens Bestuurderen,
B. L. RASCH, *Secretaris.*

Voordracht op 15 oktober 1860 in Den Haag.

Advertentie in Dagblad voor Zuid holland en 's-Gravenhage, 10 oktober 1860:

Opening van het Lees-saizoen.

In de Vergadering van het Letterkundig Genootschap: **OEFENING KWEEKT KENNIS**, te houden op *Maandag, den 15 October 1860*, des avonds ten *acht ure*, in het lokaal *DILIGENTIA*, zal optreden als spreker, de Heer **J. J. CREMER**, werkend Lid van 't Genootschap.

Namens het Bestuur:

A. L. H. ISING,
Secretaris.

Rotterdamsche Courant, 11 oktober 1860:

Het is ons aangenaam onzen stadgenooten te kunnen mededeelen dat tegen het eind der maand oktober door onzen hoogst verdienstelijken landgenoot, den heer J. J. **Cremer** uit 's Hage, in de zaal der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, ten voordeele der Kweek-school ter bevordering der Zeevaart te Leyden eene voorlezing zal gehouden worden. Ruim 80 bekwame en geschikte matrozen zijn reeds door deze Kweek-school aan onze vloot afgeleverd, terwijl deze hoogst nuttige instelling voor de toekomst nog belangrijker vruchten doet verwachten.

15 oktober 1860: Voordracht bij Oefening kweekt kennis in Den Haag.

voordracht Rotterdam

Rotterdamsche courant, 22 oktober 1860:

Rotterdamsche Afdeeling.

Op Donderdag den 25 October, des avonds ten 8 ure, zal door den Heer J. J. **CREMER**, van 's Gravenhage, in de Zaal der **Maatschappij tot Nut van 't Algemeen**, eene **VOORDRAGT** gehouden worden ten voordeele van de **Leidsche Kweekschool voor Zeevaart**; — waarvoor ook hier ter Stede zich eene Sub-Commissie gevestigd heeft.

De Entrée is bepaald op *f* 1. Toegangbiljetten zijn verkrijgbaar bij de Boekverkoopers **M. WIJT & ZONEN**, bij de Beurs, en aan het Departements-Lokaal in den Oppert.

Het Bestuur der Rotterdamsche Afdeeling,
C. W. VAN DER POT.
J. C. OFFERS.
M. C. MENSING.
M. BREUKELMAN.

Rotterdamsche courant, 25 oktober 1860:

De SUB-COMMISSIE van het BESTUUR der **Leidsche Kweekschool voor Zeevaart** alhier heeft van den Heer J. J. **CREMER**, te 's Hage, de vergunning verkregen aan het Publiek mede te deelen, dat het Onderwerp der Voorlezing, door ZEd. op **HEDEN AVOND** te houden, zal zijn de onuitgegevene **Betuwsche Novelle**, getiteld: **Bruur Jaopik**.

C. W. VAN DER POT.
J. C. OFFERS.
M. C. MENSING.
M. BREUKELMAN.

Toegangkaarten te bekomen a *f* 1 bij de Boekverkoopers **M. WIJT & ZONEN** en aan 't Locaal.

Rotterdamsche Courant, 26 oktober 1860:

Heden avond hield de heer J. J. **Cremer** uit 's Gravenhage, in de leeszaal der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen alhier, eene voordragt, waarvan de opbrengst bestemd is voor de Leydsche Kweekschool voor de Zeeraart, van welke nuttige inrigting ook hier ter stede de belangen worden bevorderd door eene sub-commissie, die thans een krachtigen medewerker in den begaafden schrijver, schier zouden wij zeggen dichter, der Betuwsche Novellen had gevonden.

Het auditorium toch, dat wij ter wille en van de goede zaak, en van den haar zoo edel ondersteunenden redenaar, talrijker gewenscht, maar ook stellig gewacht hadden, heeft op nieuw **Cremer** bewonderd en door zijne levendige herhaalde torjuichingen den stempel gezet op zijn welverdienden roem in dit genre. Dat genre, de voordragt eener Betuwsche novelle in den tongval dier streek, is op zich zelf reeds eigenaardig en hezit de aantrekkelijkheid van het vreemde, maar de wijze waarop **Cremer** het beoefent bleek ook heden avond wederom inderdaad eenig te zijn.

Zelfs eene meer of min uitvoerige ontleding van de novelle Bruur Jaopik, al gelukte het ons de naïveteit van den vorm, de fijne schakeringen van den stijl te doen uitkomen, zou slechts een zeer onvolledig denkbeeld geven van het genot, dat de heer **Cremer** zijnen hoorders verschafte. Met te zeggen dat hij in Hannes, den boer van de Lagekamp, den zwartsten nijd en den verblindsten nijd, die het hart van een mensch kunnen beheerschen, met treffende, sterke (hij wijlen schrille) kleuren heeft geschetst; met de waarheid en liefelijkheid te prijzen der tooneelen van huiselijk geluk welke hij ons bij boer Reindert en zijn Riekske op de hoeve het Hoogeland deed aanschouwen; met van de innigheid en den humor te gewagen die er lag in de schildering der vrijerij van den „onnenzelen“, maar goeden Jaopik; met dit alles zouden wij den diepen indruk, dien de heer **Cremer** op zijne hoorders maakte, slechts gedeeltelijk en gebrekkig verklaren en begrijpelijk maken. Om dien indruk te beseffen, moet men hem zelf gehoord hebben; gehoord hebben hoe het geschrevene en de voordragt als 't ware slechts één harmonisch geheel uitmaakten; gehoord hebben, hoe hij in den tongval niet alleen, maar ook in de taal der Betuwsche boeren, de verschillende toestanden, gevoelens, karakters deed uitkomen; gehoord hebben, eindelijk, hoe die voordragt, kunstig en toch niet gekunsteld, vermetel vaak, maar toch steeds binnen de perken van den goeden smaak, beurtelings een traan in het oog en een lach op de lippen tooverde. Wij spreken dan ook gewis het gevoel uit van allen, die hem heden avond mochten hooren, wanneer wij zeggen dat de heer **Cremer** het recht heeft verworven op hoonen dank, niet alleen voor het kunstgenot dat hij heeft geschonken, maar ook voor het goede werk dat hij tevens verrigtte.

Utrechtsche provinciale en stadscurant, 26 oktober 1860:

— De heer **Cremer** heeft te Rotterdam weder eene novelle *bruur Jaopik* met den besten uitslag ten gehoor gebragt.